

1. Rabbi Eliezer Melamed (21st century Israel), *Pninei Halachah*, **הפסקת הריון #9** (<http://ph.yhb.org.il/08-12-09/>)
גם כאשר בני הזוג החליטו לילך לפי השיטה המתירה לבצע הפלה, ראוי בכל זאת שיתיעצו עם רב שמצוי בתחום הזה (וכאמור, מותר להם לבחור ברב שנטייתו להקל בהלכה זו). ראשית, כדי שיוודא שאכן חוות הדעת הרפואית אמינה. שנית, מפני שלא ניתן להקל ללא דיון אחראי בסוגיה, שהרי ההלכה נקבעת על פי כמה מרכיבים, כגון: גיל העובר, סוג מחלתו, צורת ההפלה, איכות הבדיקה ומצב המשפחה. בנוסף לכך, החלטה על הפלה הינה קשה מאוד מבחינה מצפונית לבני הזוג, והתייעצות עם רב מוסמך תקל על מצפונם, ותורה להם דרך טובה להמשך בניית המשפחה.

Even when the couple has decided to follow the view permitting abortion, it would be appropriate for them to take counsel with a rabbi who deals with these issues (and as has been stated, they may choose a rabbi whose inclination is to be lenient in these matters). First, to verify that the medical opinion is trustworthy. Second, because one cannot be lenient without responsible weighing of the issue, for the law is established based upon many factors, such as: fetal age, the type of illness, the form of abortion, the quality of the test and the family situation. Further, the decision regarding abortion is very difficult in hidden ways for the couple, and taking counsel with a trained rabbi will ease these hidden issues, and guide them on a good path to continue building their family.

2. Rabbi Aharon Lichtenstein (20th-21st century Israel), *Abortion: A Halakhic Perspective*, Tradition 25:4 (1991)
[T]he reader has surely discerned that in a number of places I have refrained from setting down definitive conclusions, but have been satisfied to indicate general principles, tendencies and possibilities in the Halakha. This approach is not merely the product of modesty or hesitation in resolving debates among halakhic titans. It is rooted in a view of the nature of pesak in general and regarding this topic specifically. These are areas where, on the one hand, the halakhic details are not clearly fleshed out in the Talmud and Rishonim, and, on the other hand, the personal circumstances are often complex and perplexing. In such areas there is room and, in my opinion, an obligation for a measure of flexibility. A sensitive posek recognizes both the gravity of the personal situation and the seriousness of the halakhic factors... This approach is neither evasive nor discriminatory. The flexibility arises from a recognition that halakhic rulings are not, and should not be, the output of human microcomputers, but of thinking human beings; a recognition that these rulings must be applied to concrete situations with a bold effort to achieve the optimal moral and halakhic balance among the various factors. Thus, it is the case that halakhic rulings have more of the character of general directives than specific decisive rulings, within set limits, of course, and when the posek is not absolutely convinced respecting the point at issue....

3. Relevant discussions available on-line

- Genetic screening, aborting pre-implantation – <http://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/812684/>
- Chemotherapy for a pregnant woman – <http://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/754062>

4. Vignettes

- (1) Sarah is in the 11th week of her pregnancy; CVS determines that her fetus has Tay-Sachs disease. She is told there is a 1% risk of a false positive. Sarah and her husband David feel they cannot bring this child to term and deal with all that is anticipated for it. May they abort on the basis of their evidence, and at what stage?
- (2) Julie, 33, has birthed three children. With the birth of her third child, she experienced moderate-to-severe postpartum depression, including suicidal ideation, for which she was treated with medication and counseling for the first year after birth. Unexpectedly, Julie finds that she is five weeks pregnant. May she pursue an abortion?
- (3) Medical literature claims that the "Plan B" pill, if taken within 72 hours of sexual relations, prevents conception. Susan has been using a diaphragm for sexual relations on rabbinic recommendation due to concerns for her emotional health, but one time she forgets to use it. May she use the Plan B pill? If it is after 72 hours, may she take RU-486 (the Abortion Pill)?
- (4) Nora, a hospital-based anesthesiologist, is instructed to provide IV sedation during an abortion which halachah would not approve. May she do so?

How does the Torah view the act of abortion?

5. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Rotzeiach 1:9

הרי זו מצות לא תעשה שלא לחוס על נפש הרודף. לפיכך הורו חכמים שהעוברת שהיא מקשה לילד מותר לחתוך העובר במיעיה בין בסם בין ביד מפני שהוא כרודף אחריה להורגה, ואם משהוציא ראשו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש וזהו טבעו של עולם

The Torah prohibits having mercy for the life of a pursuer. Therefore, the sages ruled that one may cut the fetus inside a woman who is having difficulty giving birth, whether through medicine or by hand, as though he was pursuing her to kill her. Once he produces his head we do not touch him, for we do not push off one life for another; this is nature.

6. Shemot 21:12

מִכֵּה אִישׁ נֶמֶת מוֹת יוֹמָת:

One who strikes an *ish*, who then dies, will be put to death.

7. Shemot 21:22-23

וְכִי יִנְצוּ אַנְשִׁים וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וַיֵּצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אֶסּוֹן עָנּוֹשׁ יַעֲנֹשׁ כַּאֲשֶׁר יִשִּׁית עָלֶיהָ בְּעַל הָאִשָּׁה וְנָתַן בְּפִלְלִים: וְאִם אֶסּוֹן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ:

When men fight, and they strike a pregnant woman and her children emerge, but there is no death [for her], he shall be punished as established upon him by the woman's husband, and he shall pay it in court. And if there is death, you shall give a life for a life.

8. Mishnah Oholot 7:6

האשה שהיא מקשה לילד מחתכין את הולד במעיה ומוציאין אותו אברים אברים מפני שחייה קודמין לחייו יצא רובו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש

If a woman is having trouble giving birth, we cut the fetus in her womb and produce it limb by limb; her life precedes. Once the majority of the fetus has emerged, we do not touch it; we do not push away one life for another.

9. Talmud, Arachin 7a

האשה שישבה על המשבר ומתה בשבת מביאין סכין ומקרעים את כריסה ומוציאין את הוולד.

If a woman is on the birthing table and she dies, and it is Shabbat, they bring a knife and tear open her belly and produce the child.

10. Talmud, Yevamot 69b

בת כהן שנישאת לישראל ומת טובלת ואוכלת בתרומה לערב אמר רב חסדא טובלת ואוכלת עד ארבעים דאי לא מיעברא הא לא מיעברא ואי מיעברא עד ארבעים מיא בעלמא היא

If a kohen's daughter married a yisrael, who then died, she may immerse and eat terumah that night. Rav Chisda clarified: She may immerse and eat terumah for forty days, since if she is not pregnant then she is not pregnant, and if she is pregnant then the fetus is mere water until forty days have elapsed.

11. Mishnah Niddah 5:3 (43b-44a)

תנוק בן יום אחד... וההורגו חייב...

For a day-old child... one who kills it is liable.

12. Talmud, Sanhedrin 84b

ואיצטריך למיכתב מכה איש ואיצטריך למכתב כל מכה נפש דאי כתב רחמנא מכה איש ומת הוה אמינא איש דבר מצוה אין קטן לא כתב רחמנא כל מכה נפש ואי כתב רחמנא כל מכה נפש הוה אמינא אפילו נפלים אפילו בן שמונה צריכי.

And it needed to say "One who strikes an *ish*" and it needed to say "Any who strike a *nefesh*," for had the Torah said "One who strikes an *ish* [such that] he dies," I might have said that for an *ish*, who is obligated in mitzvot, this is the law, but not for a minor. The Torah wrote, "Any who strike a *nefesh*." And had the Torah written "Any who strike a *nefesh*," I might have thought this included a *nefel* or an eight-month fetus. Therefore, both texts are necessary.

13. Talmud, Arachin 7a

מתני': האשה שיצאה ליהרג אין ממתנין לה עד שתלד האשה שישבה על המשבר ממתנין לה עד שתלד...

גמרא: אמר רב יהודה אמר שמואל האשה היוצאה ליהרג מכין אותה כנגד בית הריון כדי שימות הוולד תחילה כדי שלא תבא לידי ניוול.

Mishnah: We do not delay a woman's execution until she gives birth. Once she sits on the birthing table, we wait for the birth.

Gemara: Rav Yehudah cited Shemuel: If a woman is going to be executed, we strike near her womb so that the fetus will die first, so that she will not be disgraced [should the baby emerge after her death – Rashi].

14. Talmud, Sanhedrin 57b

משום רבי ישמעאל אמרו אף על העוברין מאי טעמיה דרבי ישמעאל דכתיב שפך דם האדם באדם דמו ישפך איזהו אדם שהוא באדם הוי אומר זה עובר שבמעו אמו ותנא קמא תנא דבי מנשה הוא...

"They cited R' Yishmael as saying a Noachide is liable even for killing a fetus." Why? Bereishit 9:6 says, "One who spills the blood of man in man, his blood will be spilled." What is the blood of man in man? This is a fetus inside its mother. The first sage was from the yeshiva of Menasheh [which read the verse, "One who spills the blood of man, in man his blood will be spilled"].

15. Rashi to Sanhedrin 72b **יצא ראשו**

החיה פושטת ידה וחוטכתו ומוציאתו לאברים, דכל זמן שלא יצא לאויר העולם לאו נפש הוא...

The midwife extends her arm and cuts it up and produces it in limbs, for as long as it has not emerged into the world it is not a *nefesh*...

16. Rabbi Aharon Lichtenstein (20th-21st century Israel), *Abortion: A Halakhic Perspective*, Tradition 25:4 (1991)

Assuming that we set aside certain general ethical and religious norms such as "You shall do that which is upright and good," "You shall be holy," and "You shall follow in the ways of G-d," there would be, according to this view, no biblical prohibition to kill any fetus.

17. Talmud, Sanhedrin 59a

"לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח" אדרבה מדלא נישנית בסיני לבני נח נאמרה ולא לישראל ליכא מידעם דלישראל שרי ולנכרי אסור

"Any mitzvah conveyed to Noachides and not repeated at Sinai applies to Jews, not Noachides." Just the opposite – if it was not repeated at Sinai then it is only for non-Jews! Nothing is permitted for Jews and prohibited for non-Jews.

18. Rabbi Ben Zion Uziel (20th century Israel), *Mishpatei Uziel* 4 (Choshen Mishpat):46:1

על כל פנים הדבר ברור שלא התירו להרוג העוברים אלא כשיש צורך בדבר ואפילו אם הוא צורך קלוש כגון דמנוולה האם, אבל שלא לצורך ודאי שאסור משום השחתה ומניעת אפשרות החיים לנפש מישראל. וכן כתבו התוס': דישראל אסורין במיתת העוברים משום דליכא מידי דלבני נח אסור ולישראל מותר...

In any case, it is clear that they did not permit killing a fetus unless there is a need – even a weak need, like the mother's disgrace. But without a need it certainly is prohibited as destruction and prevention of the life of a soul in Israel. And so wrote Tosafot: Jews may not kill fetuses, for nothing is prohibited for Noachides and permitted for Jews...

19. Rabbi Aharon Lichtenstein (20th-21st century Israel), *Abortion: A Halakhic Perspective*, Tradition 25:4 (1991)

In other words, no action forbidden to a non-Jew, of whom the Torah requires a less exacting moral standard, can be permitted to the Jew. Hence, we must conclude that there must be some situations in which abortion is biblically proscribed. This indeed is the conclusion of most decisors. The question then remains: What is the specific prohibition?

20. Rabbi Yosef ben Moshe Trani (16th-17th century Israel/Turkey), *Maharit* 1:97

כתב שם התוספות "נהי דפטור על הנפלים, אבל לא שרי וכו'", דהא דאסור מדין חבלה הוא.

Tosafot there wrote, "Although he is exempt regarding the abortion, it is not permitted." This is because it is prohibited as an act of wounding.

21. Rabbi Yair Bachrach (17th century Germany), *Chavot Yair* 31

כ"ש שלא נגרום מיתתו דודאי אסור לכתחילה דלא עדיף מ..... ובפ"ק דיבמות י"ב רע"ב כתבו התוס' דגם לנשים יש איסור השחתת זרע שלא הותר רק לג' נשים אף כי צל"ע במ"ש ראייה...

Certainly, we may not cause his death, for this would certainly be prohibited ab initio. It is no better than [destroy seed]... And in Yevamot 12b Tosafot wrote that women are also prohibited in destroying seed; it was permitted only for three types of women. Although, I think their proof requires examination...

22. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Choshen Mishpat 2:69

וברמב"ם פ"א מהלכות רוצח ה"ט מפורש עוד יותר דהריגת עובר הוא רציחה ממש, שהרי כתב טעם על מה שבמקשה לילד מותר לחתוך העובר שבמעיה כדי להציל את האם מפני שהוא כרודף אחריה להורגה...

It is even more clear in the Rambam that killing a fetus is murder, for he based the permission to cut a fetus to save a mother on the fetus's status as a pursuer attempting to kill her...

23. Rabbi Aharon Lichtenstein (20th-21st century Israel), *Abortion: A Halakhic Perspective*, Tradition 25:4 (1991)

As noted, I definitely favor adopting the first possibility, based on the proof-text regarding the Noahide. Indeed, the Mekhilta records the position of Isi ben Akiva that whatever is forbidden a Noahide because of the prohibition of murder is likewise forbidden to the Jew: "Before revelation we were enjoined from shedding blood, after revelation in place of forbidding such an action shall we now permit it?! Verily they said people who commit these acts are exempt from human punishment but are liable for divine retribution (Mishpatim, Masekhet Nezikin, 4)." Though the punishment of the Jew in certain types of homicide may be lighter, the fact that he has violated the prohibition of homicide does not vary. Therefore, it seems clear that in any case where a Noahide abortionist is liable for murder, a Jew is considered a murderer as well.

24. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Choshen Mishpat 2:69:2

להרוג את העובר יהיה אסור עד שתהיה האומדנא להרופאים גדולה קרוב לודאי שתמות האם, דמאחר דהוא מצד שנחשב רודף צריך שיהיה כעין ודאי שהוא רודף.

Killing a fetus is prohibited until the doctors have great reason, close to certainty, that the mother will die. Since the permission is due to the fetus's status as a pursuer, it must be near-certain that he is a pursuer.

25. Rabbi Aharon Lichtenstein (20th-21st century Israel), *Abortion: A Halakhic Perspective*, Tradition 25:4 (1991)

If abortion is literally a case of hashhatat zera (destruction of seed), and not merely analogous to that category, the prohibition obviously would come into play from the first moment. If, however, we assume that the specific prohibition on hashhatat zera does not apply in this case (e. g. if we adopt the view of Hazon Ish that hashhatat zera only applies to the person who ejaculates the semen, perhaps only at the moment of ejaculation), we are dealing with a distinct prohibition which is an appurtenance to murder. Then it would be possible to divide the period of pregnancy halakhically; the most reasonable measure is of course the forty-day mark.

26. Rabbi Aharon Lichtenstein (20th-21st century Israel), *Abortion: A Halakhic Perspective*, Tradition 25:4 (1991)

Here it is clear that saving a life is not the only sanction for permitting an abortion. This is evident from the Talmudic passage that permits a nursing mother to cohabit using a mokh (a barrier of cotton or wool) to prevent pregnancy... Since this prohibition is waived to facilitate normal family relations (which is why the emission in this context is not "wasteful"), it would follow that other ethical and humane factors may also be taken into account. It would seem to me that issues such as kevod ha-beriyot (dignity of persons), shalom bayit (domestic peace) and tza'ar (pain), which all carry significant halakhic weight in other contexts, should be considered in making these decisions.

27. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 9:51:3

יתכן גם לומר דז"ש התוס' דמותר להרגו הכוונה דלא חייבין עליו כלל מכח דין גדר איסור הריגה אבל שפיר מודים דאיסור מיתה איכא מכח איסור חבלה ולכן אסור משום כך להרגו שלא לאיזה צורך אחרינא של נפש אדם.

It is also possible to say that when Tosafot says one may kill [the fetus], he means one is not liable at all under the law of murder, but Tosafot agrees that it is prohibited as wounding, and therefore one may not kill it without another human need.

28. Rabbi Yechiel Yaakov Weinberg (20th century Germany, Switzerland), Sridei Eish 1:162:40

היוצא מכל השו"ט להלכה, באשה שחלתה בשעת הריונה במחלת אדמת, שלפי"ד הרופאים עלול הולד להיות מחוסר אבר או מחוסר דעת – קודם מ' יום להריונה מותר להפיל את העובר, שקודם מ' יום הוא מיא בעלמא... ולאחר מ' יום הנה בשו"ת מהרי"ט סי' צ"ז כתב שיסוד האיסור של הריגת עובר לישראל הוא משום איסור חבלה, בודאי לא שייך בעובר קודם מ' יום איסור חבלה.

What emerges from this entire discussion as law is that if a woman becomes ill with rubella while pregnant, such that the doctors say the child is likely to be lacking a limb or intellectual function – then before forty days of pregnancy one may abort the fetus, for before 40 days it is just water... And after 40 days, Maharit 1:97 wrote that the basis for prohibiting killing a Jewish fetus is the issue of wounding, and the prohibition against wounding certainly doesn't apply before 40 days.

29. Rabbi Aharon Lichtenstein (20th-21st century Israel), *Abortion: A Halakhic Perspective*, Tradition 25:4 (1991)

According to the second possibility, the fate of the fetus itself is subservient to its status as part and parcel of the mother; if so, the forty-day mark might become irrelevant. Here too, nonetheless, one might suggest that prior to the forty-day mark, removal of the fetus (categorized as "mere liquid") does not constitute injury to the mother, while removal after forty days does involve injury. This is because the fetus, having become a significant halakhic entity, renders the abortion a significant injury to the mother. This last point, however, is far from conclusive; there is definitely room to consider later stages as standards. Among these, three months seems to me the most reasonable, as it does appear in Halakha as the stage of "recognition of the fetus" conferring the status of "pregnant" on the mother (Niddah 8b).

30. Rabbi Ovadia Yosef (20th century Israel), Yabia Omer 4:Even haEzer 1:10

ועוד שיש מקום לומר דבכה"ג שלא מלאו לעובר ג' חדשים שפיר סמכינן ע"ד הפוסקים דס"ל דהמתת עובר אינו אלא מדרבנן, מכח ספק ספיקא, שמא הלכה כמ"ד שהמתת עובר מדרבנן, ואת"ל דהוי מה"ת, שמא בפחות מג' חדשים אינו אלא מדרבנן, וא"כ יש להתיר גם במקום חולי שאין בו סכנה כלל.

Further, there is room to say that in such a case, where the fetus is not yet three months in, we rely on the authorities who say that killing a fetus is rabbinic. This is a *sfeik sfeika* – perhaps the law follows the view that killing a fetus is rabbinically prohibited, and even if it is biblical, perhaps it is rabbinically prohibited before three months. If so, one could permit it in a case where there is also non-mortal illness.

Vignette 1: Abortion of a fetus with a Tay-Sachs diagnosis

31. Rabbi Eliezer Melamed (21st century Israel), Pninei Halachah, **#9 הפסקת הריון** (<http://ph.yhb.org.il/08-12-09/>)

שמעתי על אשה ששנים חיכתה עד שזכתה להריון, ולבסוף לאחר בדיקת הריון הודיעו לה שהעובר שבבטנה מת, ויש לבצע הפלה מיידית. אין צורך לתאר את גודל צערה. למזלה, בעודה ממתינה בוכייה בתור לקראת הגרידה, עבר שם רופא אחר שהכיר אותה מטיפולים קודמים, ושאל אותה למעשיה. סיפרה לו שהיא עומדת לפני הפלה, ואותו רופא הציע לה להיבדק אצלו שוב, והנה התברר שהעובר חי. ואכן נולדה בת, ובעזרת ד' היא כבר חגגה את מסיבת בת המצווה שלה.

I have heard of a woman who waited for years until she merited pregnancy, and then after a test they told her the fetus in her womb was dead, and they should conduct an immediate 'abortion'. There is no need to describe her great pain. Fortunately, while she was waiting, crying, for her turn for the curettage, another doctor, who knew her from previous treatments, passed by. He asked what had happened. She told him she was waiting for an abortion, and that doctor advised her to have a second test with him. It was clarified that the fetus was alive. A daughter was indeed born, and with G-d's help she has already celebrated her Bat Mitzvah.

32. Rabbi Moshe Tzuriel, **הפלת עובר שאובחנה אצלו מחילה קשה**, Techumin 25

היידע הרפואי בזמננו הוא כל כך משוכלל, וגם קרוב להיות מדויק, שאין זה נכון להחיל כלל זה [של רמ"א אה"ע קמה:ט] לעניננו. Contemporary medical knowledge is so developed, and close to certain, that it would be wrong to apply this rule [of Rama Even haEzer 145:9] in our case.

33. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 9:51:3:9

על כן נראה דאם יש חשש מבוסס שהילד יצא בעל מום ובעל יסורים...
Therefore, it appears that where there is a substantiated concern that the child might emerge with this defect and become a person of suffering...

34. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Choshen Mishpat 2:69

אין לנו אלא רופא שבימינו ובמקומנו כשא"א להשיג רופא יותר מומחה

We only have the doctor in our day and place, when we cannot access a more expert doctor.

35. Rabbi Yechiel Yaakov Weinberg (20th century Germany, Switzerland), Sridei Eish 1:162:summary

כיון שרוב הראשונים חולקים על הרמב"ם, כמו שהבאנו למעלה, אפשר שיש להתיר ולסמוך על בעל שאילת יעב"ץ, כנ"ל... +ועכשיו ראיתי בנועם ו' שהגאון רא"י אונטרמן, הרב הראשי בא"י שליט"א, אוסר את הפלת העובר באשה חולנית אפילו קודם מ' יום, ולכן למעשה עדיין צריך להתייעץ עם גדולי ההוראה....

Since most early authorities dispute the Rambam, as cited above, it is possible to be lenient and rely on Rabbi Yaakov Emden, as cited above... And now I have seen that in Noam 6, Rabbi Isser Yehudah Unterman, Chief Rabbi of the State of Israel shlit"א, prohibits aborting a fetus for an ill woman even before 40 days, and therefore in practice one must still take counsel with the great authorities...

36. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 13:102

ברור ופשוט הדבר בהלכה דישראל אינו נהרג על העוברין, ומלבד דעה יחידית סוברים הפוסקים שאיסור מיהא ישנו, אבל דעת הרבה מהפוסקים שהאיסור אינו אלא מדרבנן, או הוא רק משום גדר בנינו של עולם, אבל מחמת איבוד נפשות אין דנדוד כלל, ומשום כך מתיר בשו"ת מהרי"ט ט:צ"ז-צ"ט לסדר בישראלית הפלת וולד בכל היכא שהדבר נחוץ משום רפואת אמו, אפילו באין סיבה של פקו"נ לאם... ובכזאת, ויותר מזאת, צידד להתיר בהדיא בשו"ת שאילת יעב"ץ א:מג, וכותב בלשון: "וגם בעובר כשר יש צד להקל לצורך גדול כל כמה דלא עקר אפילו אינו משום פקוח נפש אמו, אלא להציל לה מרעתו שגורם לה כאב גדול." הרי בהדיא שדבר הצעת ההיתר בזה של היעב"ץ הוא אפילו כשליכא בכאן שאלת פקו"נ של האם, והמדובר רק כדי להצילה מכאב גדול שיש לה בגללו, ושכלל יש להקל בזה לצורך גדול. וא"כ הגע בעצמך האם יש צורך, צער וכאב, יותר גדול מזה של נידוננו, אשר יגרם לאם בהולד לה יצור כזה, שכולו אומר יסורים ומכאובים ומיתתו בטוח במשך מספר שנים, ועיני ההורים רואות וכלות באין לאל ידם להושיע? (וברור שלא משנה ולא מפחית כלום באם הילוד הזה ילקח למוסד מיוחד ולא יתנו גישה להורים עד מותו). ומתוסף לזה פיתולי היסורים והמכאובים של היילוד בעצמו... ויסורים וכאבים נפשיים המה במדה מרובה הרבה יותר גדולים ויותר מכאיבים מיסורים גופיים...

It is clear and obvious as law that a Jew is not killed for a fetus. Aside from one view, the authorities rule that there is a prohibition, but many authorities believe that this prohibition is rabbinic, or it is under "building the world." But there is no concern for destroying a life, and therefore Maharit 1:97-99 permits arrangement for a Jewish woman to abort a fetus where it is needed for the mother's health, even without it being a matter of saving the mother's life...

And in such a case, and beyond this, Rabbi Yaakov Emden permitted, writing, "And even with a legitimate fetus, there is room to be lenient for great need, so long as it has not been uprooted [for birth], even without a need to save the mother's life, but only to save her from her evil, which causes her great pain." We see clearly that this permission of Rabbi Yaakov Emden is even when it is not a matter of saving the mother's life, and it is only to save her from great pain from the child, and that in general there is room to be lenient for great need.

If so, ask yourself: Is there any need, pain or ache greater than in our case, which will cause the mother in birthing such a creation, whose whole existence is suffering and pain, and whose death is certain in a matter of years, and whose parents watch and deteriorate without any power to save? (And certainly, it would not change or reduce anything if the child would be taken to a special institution without access for the parents until his death). And added to this are the suffering and pain of the child himself... And suffering and emotional pain in great measure are greater and more painful than physical pain...

37. Rabbi Shaul Yisraeli (20th century Israel), Amud haYemini 32

ויש להוסיף על זה שראוי להתחשב גם עם צער ההורים שיראו פרי בטנם מתיסר ביסורים וחיו אינם חיים, שלא גרע מהא דעינוי הדין וניוול האם שלאחר מיתה, שגם מטעם זה הותרה הריגת העובר...

And one should add that it is appropriate to consider as well the pain of the parents, seeing the fruit of their womb enduring suffering, and their lives are not lives; it is no less than the pain of [delaying] a sentence and the posthumous degradation of the mother, which also led to permitting killing the fetus...

Vignette 2: Abortion of a fetus due to the mother's emotional health

38. Rabbi Yitzchak Zylbershtein (21st century Israel), Assia 8:209

אמר הגאון ר' יצחק זאב סולוביצ'יק, הרב מבריסק, לרופא, פקוח נפש אין פירושו שכעת יסתכן וימות, אלא אף אם הצום ישפיע עליו כעבור שנים כאשר יתקף שוב במחלה, ועקב צום זה ימות לפני זמנו, גם זה בכלל פקוח נפש הוא וחייב כעת לאכול.

Rabbi Yitzchak Zev Soloveitchik, the Brisker Rav, told a doctor that 'saving a life' is not specifically the case of someone who is now dangerously ill and will die. Even where the fast will affect him years later when the disease will recur, and so fasting [now] will cause him to die early, this is 'saving a life' and he is required to eat.

39. Rabbi Isser Yehudah Unterman (20th century Israel), **התורה והמדינה, מצות פקוח נפשות וגדריה**,

נראה לי שאפילו אם העדר הכביסה יביא לידי שעמום [גדרים פ:]: [רש"י מפרש: שגעון] עדיין אין זה סכנת נפש, כי משוגע הוא כחי לכל דבר ואין זה יותר מסכנת אבר שאין מחללין עליו את השבת...

It appears to me that even if the lack of laundry causes *shiamum* (Rashi: irrationality), this still is not a threat to life, for the irrational are like the living for all matters. It is no more than danger to a limb, for which we do not violate Shabbat...

40. Rabbi Dr. Avraham Sofer Abraham (21st century Israel), Nishmat Avraham Choshen Mishpat 425:1:12

ואמר לי מנהל מחלקה פסיכיאטרי (לא דתי) שאין הוא כלל ממליץ על הפלה באשה כזאת כי אפשר לטפל בה בכדורים ולמנוע ברובם הגדול את ההתקף של דכאון וטירוף דעת אחרי הלידה. וכן אמר לי רופא פסיכיאטר בכיר אחר. לפי זה לכאורה אין היתר לבצע הפלה באשה כזאת. והסכימו אתי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל ומו"ר הגרי"י נויבירט שליט"א.

And the [non-observant] head of a psychiatric department told me that he never recommends abortion for such a woman, for she can be treated with pills, and in the great majority of cases the force of depression and irrationality after birth can be prevented. And so a leading psychiatrist has told me. Based on this, it appears that there is no permission to conduct abortion for a woman like this. And Rabbi Shlomo Zalman Auerbach and Rabbi Yehoshua Neuwirth agreed with me.

41. Rabbi Eliezer Melamed (21st century Israel), Pninei Halachah, **הפסקת הריון #13** (<http://ph.yhb.org.il/08-12-09/>)

אבל ברור שאם יש מחלת נפש שלא ניתנת לטיפול על ידי תרופה, והיא נגרמת מההריון – מאחר שככלל מחלת נפש נחשבת לסכנת נפשות, מותר לה להפיל את עובריה כדי לשמור על חייה.

But it is clear that where there is emotional illness which cannot be treated with medicine, and it is caused by the pregnancy – then since emotional illness is generally considered a threat to life, she may abort her fetus to protect her life.

42. Rabbi Shemuel Vosner (21st century Israel), Shevet haLevi 7:208

ואם היינו מתירים עבור טעם כזה להתיר ח"ו הפלה... היינו נותנים יד לפושעים להקל ברציחת העוברים כי אין שום רגלים לדבר להחשיב זה עכשיו כספק פקוח נפש, ומצוה להשקיע רוחה ועצבותה

Were we to permit abortion for this, Gd forbid... we would be assisting sinners to be lenient in killing fetuses, for there is no cause to think this possibly life-saving. Calming her spirit and depression would be a mitzvah.

Vignette 3: Plan B

43. Sultan and Genazzani, *Frontiers in Gynecological Endocrinology: Volume 4*, pg. 206

It is very important to stress that [Emergency Contraception] is not an abortifacient (i.e., does not act by interrupting an ongoing pregnancy). Direct laboratory evidence overwhelmingly supports the hypothesis that oral emergency contraceptives work primarily by delaying ovulation. Copper intrauterine contraception inhibits fertilization by affecting sperm viability and function, and of course provide long-term contraception afterwards.

44. Rabbi Eliezer Melamed (21st century Israel), Pninei Halachah, **הפסקת הריון #6** (<http://ph.yhb.org.il/08-12-09/>)

עוד חשוב לציין שלדעת השיטות המקילות, אם אפשר, עדיף לבצע את ההפלה בדרך עקיפה, על ידי בליעת תרופה או הזרקתה, ולא בדרך ישירה, על ידי סכין מנתחים וכדומה.

It is also important to note that within the lenient views, if possible, it is better to carry out the abortion indirectly, by swallowing a medicine or injecting it, and not directly via a knife in surgery and the like.

45. Rabbi Eliezer Melamed (21st century Israel), Pninei Halachah, **הפסקת הריון #12** (<http://ph.yhb.org.il/08-12-09/>)

אבל לאשה שנאנסה וחוששת להיכנס להריון, יש פתרון. ישנה גלולה, שאם נוטלים אותה בתוך שלושה ימים שלאחר האונס, לא ייווצר הריון. וגם התקן תוך רחמי, אם יוכנס ביום שלאחר האונס – ימנע את ההריון. ולכל הדעות מותר לאשה שנאנסה לעשות כן, משום שאין כאן הריגת עובר, אלא מניעת הריון בלבד.

But for a woman who was raped and fears she might become pregnant, there is a solution. There is a pill which, if taken within three days after the rape, will prevent conception. Also, an inserted device in the womb, if it is put in after the rape – will prevent conception. And for all views a woman who was raped may do this, for there is no killing of a fetus, only prevention of conception.

Vignette 4: Aiding during a prohibited abortion

46. Vayikra 19:14

לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל ויראת מאלקיך אני ד'

Do not curse the deaf, and do not put a stumbling block before the blind; you shall revere Gd, I am Gd.

47. Midrash, Sifra, Kedoshim 2

היה נוטל ממך עצה, אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו, אל תאמר לו צא בהשכמה שיקפחוהו ליסטים, צא בצהרים בשביל שישתרב
If someone asks you for advice, do not advise him inappropriately. Do not tell him, "Depart in the early morning," such that thieves will attack him, or "Depart at noon," so that he will be overcome by heat.

48. Tosafot (12th-13th century Western Europe), Shabbat 3a **בבא**

ואפילו מיירי שהיה יכול ליטלו אפילו לא היה בידו דלא עבר משום לפני עור... מ"מ איסור דרבנן מיהא איכא שחייב להפרישו מאיסור
Even where the sinner could take it himself – although it was not in his hand yet – such that that one does not violate *lifnei iver*... a rabbinic prohibition remains, for one must separate him from violation.

49. Rabbi Yom Tov el-Asvili (Ritva, 13th century Spain), Avodah Zarah 6b

אי תבע ליה בפירוש לאיסורא נהי דמשום ולפני עור ליכא, אכתי [איכא] איסורא במילתא משום מסייע ידי עוברי עבירה כל שאנו גורמין לו לעשות איסור או להרבות באיסור, וכדקיימא לן (גיטין סב.) שאין מסייעין ידי ישראל בשביעית ואפילו לומר להם התחזקו אסור, ולא עוד אלא שאנו חייבין למחות בידו, דכל ישראל ערביין זה לזה, וכל שכן שאסור לגרום להם לעשות שום איסור או להרבות באיסור כלל...
If he explicitly requests a prohibited item, then even if *lifnei iver* is not relevant, helping him sin is a violation, as long as we cause him to sin or to increase his sin. Gittin 62a says that we may not aid Jews to sin in the Sabbatical year, and even telling them "Be strong" is prohibited. Further, we are obligated to protest, for all Jews are guarantors for each other. Certainly, one may not cause them to violate a prohibition or increase their violation, at all!

50. Talmud, Avodah Zarah 6a-b

וכי אית ליה [חפצא דאיסורא] לא עבר משום עור לא תתן מכשול? והתניא, אמר רבי נתן: מנין שלא יושיט אדם כוס של יין לנזיר, ואבר מן החי לבני נח? ת"ל: ולפני עור לא תתן מכשול; והא הכא דכי לא יהבינן ליה שקלי איהו, וקעבר משום לפני עור לא תתן מכשול! הב"ע - דקאי בתרי עברי נהרא. דיקא נמי, דקתני לא יושיט ולא קתני לא יתן, ש"מ.

Does one not violate *lifnei iver* if the recipient already owns [a prohibited item]? But we learned, "R' Natan said: How do we know that one may not extend a cup of wine to a nazir, or a part from a live animal to a Noachide? 'Do not put a stumbling block before the blind.'" Even if we don't give it to him, he will take it, and yet you are in violation of this *lifnei iver*! [This is not a problem, because:] In that case, he and the prohibited item are on two different sides of a river. We may see this in the language of "extend", as opposed to "give".

51. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Shulchan Aruch Yoreh Deah 151:1

"א הא דאסור למכור להם דברים השייכים לעבודתם, היינו דוקא אם אין להם אחרים כיוצא בו או שלא יוכלו לקנות במקום אחר, אבל אם יכולים לקנות במקום אחר, מותר למכור להם כל דבר. (מרדכי דפ"ק דע"ז). ויש מחמירין. ונהגו להקל כסברא הראשונה, וכל בעל נפש יחמיר לעצמו. (ר"ן שם ובתוספות ואשיר"י והגמ"ר פ"ק דשבת לדעת הרב).

Some say that the prohibition against selling them idolatry-related items applies only where they lack similar items, and they could not purchase them elsewhere. If they can purchase elsewhere, one may sell them anything. And some are strict. The practice is to be lenient, following the first view, and a person of spirit will be strict for himself.

52. Rashi (11th century France) to Gittin 61a **וכולן לא אמרו**

וכולן לא אמרו - שהתירו להשאילם כלים ולסייעם בלא שעת עבירה עצמה אלא מפני דרכי שלום
"All that we permit" in lending implements and aid, when they are not performing the actual sin, is for paths of peace.

53. Rabbi Shalom Mordechai Schwadron (19th century Poland), Responsa of Maharsham 2:184

ועוד נראה דבכל גווני דאיכא משום מסייע היינו דוקא אם בגוף הדבר שנותן להבירו יעשה בו האיסור אבל הכא הרי לא יעשה האיסור אלא באויר שבתוך הבית

It also appears that wherever there is a prohibition against assistance, that is only where this person will use the actual item one gives him for the prohibition. However, here he will only perform his prohibition in the home's airspace.

54. Rabbi Shabbtai haKohen (17th century Poland), Shach Yoreh Deah 151:6

לפעד"נ דלא פליגי דכ"ע מודים להמרדכי ותוס' בפ"ק דעבודת כוכבי' דבעובד כוכבי' או מומר שרי והגמ"ר ותוס' והרא"ש בפ"ק דשבת והר"ן פ"ק דעבודת כוכבים מיירי בישראל שהוא חייב להפרישו מאיסור

In my humble opinion, it appears that there is no debate. All agree with Mordechai and Tosafot in Avodah Zarah that one may do this for a non-Jew or a *mumar*. Hagahot Mordechai, Tosafot in Shabbat, Rosh, and Ran refer to a Jew, whom one must separate from sin.

55. Rabbi Asher Weiss

<http://www.yiwoodmere.org/shiurim.html?page=lecture&shiurID=852542&teacherFullName=Rabbi-Asher-Weiss&shiurTitle=Medical-Seminar-with-Rav-Asher-Weiss>

56. Rabbi Avraham Yitzchak haKohen Kook (20th century Israel), Daat Kohen 154

ולא עוד אלא שהמקבלים אותם הרי הם עוברים על לפני עור ממנ"פ... ואם באמת הם גרים, ובדיעבד מתחייבים בכה"ת כולה, הרי הם מכשילין אותם בזה שמחייבין אותם בעונשין של איסורי תורה שעוברים עליהם...

Further, those who accept them violate *lifnei iver* no matter what... If they are converts, they are liable for the entire Torah, and the judges are making them stumble in this and making them liable for violation of biblical prohibitions...

A Concluding Thought

57. Rabbi Aharon Lichtenstein (20th-21st century Israel), *Abortion: A Halakhic Perspective*, Tradition 25:4 (1991)

But it is worth making clear, certainly to those who, in seeking a humane approach, are liable to adopt slavishly an overly liberal attitude in this area, that from the perspective of the fetus and those concerned with its welfare, liberality in this direction comes at the expense of humanity, insofar as the caution of the Halakha is tied to its intimate concern for the values of kindness and mercy. It is not only the honor of G-d which obligates us, regardless of the cost, to avoid what is prohibited and to obey the commands of the Holy One Blessed be He that are expressed in this Halakha. It is also the honor of man in Halakha, the humane and ethical element which insists on the preservation of human dignity and concern for human welfare, that rises up in indignation against the torrent of abortions. If the Halakha's course is sometimes onerous for certain families or for those responsible for them-and this fact should neither be denied nor ignored-let us remember, paraphrasing the famous words of Byron, that Halakha loved not the parents less, but the child more.